

TOIMITTAJALTA

Eliphas Lévi, kuuluisa ranskalainen okkultisti, „uudenaikaisen okkultismin perustaja“ ja „viimeinen maagi (tietäjä)“, kuten häntä on nimitetty, syntyi Parisissa v. 1810. Hänen oikea nimensä oli Alphonse Louis Constant. Isä oli suutari, ja poika olisi kai perinyt isänsä ammatin, ellei karma olisi astunut väliin seurakunnan papin muodossa. Tämä sai aikaan, että lahjakas nuorukainen kasvatettiin ja koulutettiin, kunnes hänestä tuli Saint Sulpice'n kirkollisen seurakunnan pastori Parisissa.

Mutta abbé Constantin totuutta etsivä henki, hänen nerokas ja vapautta kaipaava älynsä ei saattanut viihtyä katolisen kirkon opinkappalten ahtaissa puitteissa. Hän saarnasi kirkossaan liian paljon omia kapinallisia mielipiteitään, jonka tähden hänet pian huomattiin vaaralliseksi kerettiläiseksi – ja erotettiin papillisesta virastaan. Nyt hän joutui sosialististen piirien vaikutuksen alaiseksi, ja vuonna 1839 hän julkaisi painosta kirjan nimeltä „Vapauden testamentti“. Tämä kirja aiheutti tekijälleen kuuden kuukauden vankeuden.

Toinen todistus abbé Constantin aito protestanttisesta vapaudenhalusta oli hänen avioliittonsa. Katolilaisen papin aviottomuuslupauksesta huolimatta hän näet nai kuusitoistavuotiaan kaunottaren, joka hänet kuitenkin pian hylkäsi.

Milloin „Eliphas Lévin“ salatieteelliset tutkimukset ja harrastukset varsinaisesti alkoivat, ei saata varmuudella sanoa, mutta ensimmäisen okkultisen teoksensa hän julkaisi painosta vasta v. 1854, siis 44 vuoden ikäisenä. Hänen kirjallinen päätuotantonsa tuli täten käsittämään sangen lyhyen ajan, sillä viimeinen okkultinen teos ilmestyi v. 1865. Tuon kaksitoistavuotisen tuotantokauden aikana Eliphas Lévi kuitenkin kirjoitti joukon laajoja teoksia, joista mainittakoon *Dogme et rituel de la haute magie*, *Histoire de la magie*, *Clef des grands mystères*, *Le sorcier de Meudon*, *La science*

des esprits, Fables et symboles, Le grand arcane ou l'occultisme dévoilé, Le livre des splendeurs, Le catéchisme de la paix, Clefs majeures et clavicules.

Madame Blavatsky lainasi kirjoihinsa, varsinkin „Salaiseen oppiinsa“ yhtä mittaa otteita Lévin teoksista. Hän puhui suurella kunnioituksella tästä oppineesta kabbalistista ja maagikosta ja ihmetteli hänen miltei „jesuiittamaista“ taitoansa salata yhtä paljon kuin paljastikin. Hän antoikin Léville nimen „uuden ajan ruunmistunut paradoksi“.

Vaikka Eliphas Lévin teokset ovat kirjoitetut ranskalaisella espritillä, selväpiirteisesti, loogillisesti ja nähtävästi kansantajuisesti, ei niitä saa lukea hätäisesti tai ajattelemattomasti. Silloin voisi piankin otaksua, että Lévi puhuu vain paavin ja katolisen kirkon puolesta. Tämä käy selväksi jo niistä *Clef des grands mystères*-kirjan alkusanoista, jotka julkaisen tässä Ruusu-Ristin numerossa. „Eliphas Lévihan on puhdas katolilainen! Hän puhuu papistosta kuin nöyrin ja uskollisin kirkon palvelija!“ on lukija valmis huudahtamaan. Senpätähden on välttämätöntä lukea Léviä ymmärtämyksellä.

Mies, joka istui puolen vuotta vankeudessa kerettiläisten mielipiteittensä takia, ei puolusta sokeasti katolista kirkkoa, mutta hän voi niin sommitella sanojaan ja lauseitaan, että ne tuntuvat kirkkoa kehuva ja imarteleva, vaikka tarkempi lukija voi nähdä ivahymyn imartelun takaa. Siihen suuntaan lienee madame Blavatsky ymmärtänyt Léviä. Sillä onhan otaksuttavissa, ettei miehen tehnyt mieli uudistaa tuttavuuttaan vankilan muurien kanssa. Älkäämme unohtako, että Eliphas Lévi kirjoitti enemmän kuin puolen vuosisataa sitten!

Mutta on toinen mahdollisuus. On mahdollista, että Lévilla oli sekä syvät että tarkat tiedot korkeammasta salatieteestä, salaisesta veljeskunnasta j. n. e. Ja jos kuvittelemme hänen puhuvan näistä asioista – veljeskunnan hierarkiasta, alkuperäisen viisaususkonnon ja okkultisten tutkimusten opinkappaleista j. n. e., – silloin hänen

sanansa ovat paikallaan ja sattuvat naulan päähän, eikä meidän tarvitse kuin eliminoida niistä semmoista, mikä suorastaan historiallisesti koskee katolista kirkkoa.

Muuan vanha aatetoveri, joka äskettäin kävi Venäjän Karjalassa, kuvasi minulle synkin värein sikäläistä tilannetta. „Jos ei suorastaan aineellista apua pian tule, kuolee koko Karjalan kansa sukupuuttoon. Nyt jo tulvivat sankat joukot pakolaisia Suomen rajalle päin. Ennen pitkää jää koko kauko-Karjalan ihana maa autioksi erämaaksi, sillä ne, jotka eivät sieltä pääse Suomeen, kaatuvat – ei „kunnian“ – vaan nälän kentälle. Onhan heidän hätänsä saanut huomiota osakseen meillä. Etelä-Pohjanmaan talonpojat ovat koonneet melkoisen määrän viljaa tuolle puolen lähetettäväksi, ja kun jotkut muodollisuudet on järjestetty, siirretään tuo vilja rajan yli, – mutta vielä puuttuu paljon. Ensinnäkin täytyy elättää kansa, kunnes kevätkylvöt alkavat, ja sitten on hankittava edelleen viljaa kylvöä varten! Kauko-Karjalan tila on todella miltei toivoton, vaikka maa olisi edellytyksiltään rikas ja hedelmällinen.“

„Bolshevikivaltako se on syössyt Karjalan tuohon kurjuuteen?“

„Suureksi osaksi se. Komissaarit tuottivat ulkoa suuria viljeyskoneita ja yrittivät yhteisviljelystä, vaan eihän Pohjolaan sentään sovi muutta mutkitta tuommoiset traktorit. Pohjolan verrattain karu maa on kyllä tarkemmin muokattava. Seuraus oli, että kylvöstä ei syntynyt mitään jälkiä. Seuraavan syksyn koko sato oli muutamia korsia siellä täällä yhteisviljelyksen koko alueella . . . Mutta tietysti pitkä maailmansotakin jo oli köyhdyttänyt maata ja kansaa . . .“

„Että tuommainen kohtalo on tullut Karjalan, Kalevalan ja runojen, tietäjien ja laulajien, maan osaksi!“

„Niin, todella Karjalan kansan osaksi, joka sielultaan on hieno, pehmeä, sivistynyt verrattuna Suomen kansan karkeaan, kovaan ja raakaan luonteeseen. Se joka Karjalan kansaa tuntee, hän tietää, kuinka luonnostaan älykäästä ja henkevää, kuinka kehityskykyistä se on. Katsokaa vain niitä karjalaisia, jotka tänne Suomeen ovat

muuttaneet: menestyneet he kaikki ovat, kukin alallaan, kauppiaat ovat enimmäkseen miljonäärejä. Kyllä olisi korvaamaton vahinko, jos semmoinen kansa häviäisi elämän näyttämöltä.“

„Eihän se saa tapahtua, eikä se tule tapahtumaan.“

Ja minä muistin setä-vainajaani. Hän, August Wilhelm Ervasti, Karjalan ystävä, joka ensimmäisenä pani alulle Karjalan kansan valistustyön, kuten eräs tunnettu karjalainen Paavo Ahava sanoo „Karjalan kirjassa“, hän, setäni, joka kerran ennenkin, vuosina 1891-1892, kun nälkävuodet ahdistivat Vienan Karjalaa, pani toimeen keräyksiä rajantakaisten hyväksi, hän varmaan nytkin olisi ensimmäinen ojentamaan auttavan kätensä ja saamaan jotain aikaan Karjalan hyväksi.

Mutta onhan nykyään jo paljon, paljon Karjalan ystäviä! Sen todistaa viljankeräys, mikä jo on toimitettu Etelä-Pohjanmaalla. Ja meidän on siis kaikkien pidettävä silmämme auki, että näemme, koska ja missä pannaan toimeen raha- y. m. keräyksiä karjalaisten hyväksi, jotta voisimme vaikka kuinka pienellä rovolla ottaa niihin osaa. Päivälehdet toivottavasti kertovat meille näistä seikoista.

*

Minulla ei ole enää mitään syytä salata niitä sanoja, jotka Teosofisen Seuran presidentti, Mrs. Annie Besant, lausui viime jouluna T. S:n vuosikokouksessa Adyarissa; en julkaissut niitä viime kuussa, koska yhä odotin vastausta viime lokakuussa lähettämäni kirjeeseen. Koska tätä vastausta ei vielä ole kuulunut ja koska Suomen T. S:n äänenkannattaja „Teosofi“ on huhtikuun numerossaan painattanut Mrs. Besantin sanat, toistan minäkin ne nyt tässä:

„Suomessa Mr. Pekka Ervast toivoi, että seura jaettaisiin kahteen autonomiseen osastoon, toinen okkultista tutkimusta varten, jonka päänä hän olisi, ja toinen poliittista ja yhteiskunnallista toimintaa varten. Tämä oli mahdotonta, mutta minä kirjoitin

hänelle, että hän oli täysin vapaa muodostamaan ryhmän kansallisen seuran rajojen sisäpuolella omaa tutkimuslinjaansa varten, kansallisen seuran jäädessä entiselleen ja T. S. tiedonantojen käydessä sen virkailijoiden kautta; jäsenet, jotka eivät halunneet häntä opettajakseen, eivät halunneet tulla luokitetuksi ainoastaan poliittisen ja yhteiskunnallisen työn tekijöiksi eikä heitä voitu pakottaa kantamaan määrättyä nimeä. Tämä ei ole häntä tyydyttänyt, vaan on hän lopulta muodostanut „Ruusu-Ristin, Suomen salatieteellisen tutkimusseuran“, joka on avoinna T. S. jäsenille ja toisille. Tämä on tietysti itsenäinen seura, jolle toivon kaikkea menestystä, jos se tekee hyödyllistä työtä, mutta minä en voi tunnustaa mitään „Suomen T. S:n okkultista osastoa“. Se on ulkopuolella minun lainsäädäntövaltaani T. S:n presidenttinä enkä minä ole missään tekemisessä sen kanssa. Mr. Pekka Ervast on oppinut mies ja on tehnyt suurta palvelusta T. S:lle.“

Turha on varustaa näitä sanoja minkäänlaisilla kommentarioilla. On aivan kuin äkkiä olisi tehty suurta numeroa nimestä (“okkultinen osasto“), joka vain oli ehdotus ja jonka muuttaminen esim. paljastaa A- tai B-osastoksi oli kyseessä meikäläisten puolelta. Ihan toinen asia sitä vastoin on, että Mrs. Besant, joka jouluna puhui ylläolevalla tavalla, puolen vuotta aikaisemmin kirjoitti päinvastaiseen suuntaan, kuten näkyy hänen ennen julkaisemastani kirjeestä, josta nyt toistan otteen tähän kaikkien lukijain tutkittavaksi rinnakkain edellisen kanssa:

„On mahdotonta pitää kahta Teosofista Seuraa yhdessä maassa muuttamatta konstitutsionia. Mutta teillä voisi aivan hyvin samassa Kansallisessa Seurassa olla kaksi Teosofista Liittoa, jotka työskentelisivät eri suuntiin. Te voisitte johtaa toista näistä ja suunnitelmanne mukaan itse nimittää auttajanne, ja ne, jotka pitävät tästä tavasta, mikä on sangen sopiva tutkimista varten, tulisivat jäseniksi teidän puolelleen ja työskentelisivät teidän suuntaviivojanne pitkin. Näiden liittojen ei tarvitse olla maantieteellisesti rajoitettuja, niin että ketään ei voisi sulkea ulos

kumpaisestakaan. Tai, jos niin pidätte parempana, voisitte muodostaa oman opetuspiirinne, joka tutkisi niitä aloja, jotka teitä ja monia muita viehättävät. Tämä jälkimmäinen suunnitelma ei voisi käsittää E. S.-tutkijoita, jos teillä nim. olisi erikoinen harjoitusjärjestelmä – sillä heidän täytyy noudattaa määrättyjä sääntöjään eikä *harjoitella* millään muulla tavalla. E. S.:n jäsenet voisivat kyllä aivan hyvin tutkia johdollanne, mutta ei heittä mietiskelyään eikä lukujaan eikä ryhtyä mihinkään harjoitusmenettelyyn.

„Teillä pitäisi olla yksi ylisihteeri kirjeenvaihtoa varten Adyarin kanssa, looshi- ja jäsenkirjoja y. m. ulkonaista työtä varten. Mutta lukuunottamatta tätä muodollista järjestelyä te voisitte organisoitua omalla tavallanne. Luulen tämän suovan teille kaipaamanne vapauden, ilman että uusi konstitutsioni on tarpeen. Te olisitte kaikki „Suomen Teosofisena Seurana“, mutta tämä olisi kokoonpantu kahdesta haarautumasta, osastosta, liitosta tai millä nimellä tahdotte sitä nimittää.“

Kuinka vanhat latinalaiset sanoivat. *Quandoque bonus dormitat Homerus.*

*

Eräs T. S:n jäsen sanoi minulle kerran, että Ruusu-Risti-luennoissa kävisi varmaan paljonkin T. S:n jäseniä, jolleivät luennot olisi niin kalliita. „Sanovat, että P. E. nähtävästi ei enää tahdo palvella kansaa niinkun ennen . . .“

Mitä tähän vastaan?

Siihen aikaan kun sokerikilo maksoi markan, silloin oli sisäänpääsy esitelmiini 50 penniä; nyt kun sama sokerikilo maksaa 10:50, on esitelmänkin oviraha 5:– (vaikka pitäisi olla 5:25). Puhun tietysti palasokerista, jota käytetään kahvin kanssa. Ja koska esitelmään pääsy on ollut vain 5 markkaa, vaikka sokeri vielä äsken

oli paljon, paljon korkeammassa hinnassa, tulee se pysymään 5 markkana vielä pitkän aikaa, vaikka sokerin hinta laskisikin.

Miehet voivat tietysti *mutatis mutandis* ajatella oikein hyvää tupakkaa.

(Ruusu-Risti 1921 N:o 4, s. 193-198)